

SIGNAL IDUNA

SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

Dobrze wiedzieć, że jest SIGNAL IDUNA.

**Ogólne Warunki
Ubezpieczenia
KOSZTÓW
IMPREZY
TURYSTYCZNEJ**

01/01/2016 r.

Spis treści

§ 1. Postanowienia ogólne	str. 3
§ 2. Definicje	str. 3
§ 3. Zawarcie umowy ubezpieczenia	str. 6
§ 4. Suma ubezpieczenia	str. 7
§ 5. Składka ubezpieczeniowa	str. 7
§ 6. Okres ubezpieczenia i okres odpowiedzialności	str. 8
§ 7. Odstąpienie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia	str. 9
§ 8. UBEZPIECZENIE REZYGNACJI Z IMPREZY TURYSTYCZNEJ Przedmiot i zakres ubezpieczenia	str. 10
§ 9. UBEZPIECZENIE PRZERWANIA UCZESTNICTWA W IMPREZIE TURYSTYCZNEJ Przedmiot i zakres ubezpieczenia	str. 11
§ 10. UBEZPIECZENIE ANULACJI BILETU LOTNICZEGO, AUTOKAROWEGO, PROMOWEGO Przedmiot i zakres ubezpieczenia	str. 13
§ 11. UBEZPIECZENIE ANULACJI REZERWACJI NOCLEGÓW Przedmiot i zakres ubezpieczenia	str. 14
§ 12. Ograniczenia odpowiedzialności	str. 16
§ 13. Postępowanie w przypadku rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwania imprezy turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów	str. 17
§ 14. Ustalenie i wypłata świadczenia	str. 19
§ 15. Termin wypłaty świadczenia	str. 20
§ 16. Sposób rozpatrywania odwołań, skarg i wniosków	str. 21
§ 17. Roszczenia regresowe	str. 21
§ 18. Postanowienia końcowe	str. 21
Aneks	str. 24

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwane dalej SIGNAL IDUNA, zawiera z Ubezpieczającym umowy ubezpieczenia:
 - a) rezygnacji z imprezy turystycznej (kod RG),
 - b) przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej (kod RGS),
 - c) anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego (kod RGF - FLY),
 - d) anulacji rezerwacji noclegów (kod RGH).
2. Ubezpieczenie może być zawarte w wariantach STANDARD lub SUPER.
3. Każde ubezpieczenie może zostać zawarte w jednej z dwóch wersji:
 - a) ze zwrotem 80% poniesionych przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego kosztów,
lub
 - b) ze zwrotem 100 % poniesionych przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego kosztów.
4. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umów ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszym OWU.
5. Wprowadzone postanowienia odmienne, o których mowa w ust. 4 powinny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy ubezpieczenia, pod rygorem ich nieważności.
6. Na życzenie Ubezpieczającego, po opłaceniu dodatkowej składki, zakres umowy ubezpieczenia może zostać rozszerzony o ryzyko związane z następstwem chorób przewlekłych i nowotworowych (kod CP) stwierdzonych u Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

§ 2.

Definicje

1. **Agent turystyczny** – przedsiębiorca, którego działalność polega na stałym pośrednictwie w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych na rzecz organizatorów turystyki, posiadających ważne zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na rzecz innych usługodawców, posiadających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. **Bilet lotniczy, autokarowy, promowy** – dokument podróży wydany przez przewoźnika lub w jego imieniu, zawierający warunki umowy, zawiadomienia oraz odcinki dotyczące podróży i pasażera, z zastrzeżeniem, iż: w przypadku biletu lotniczego jest to bilet komunikacji lotniczej na trasie międzynarodowej lub krajowej, a w przypadku biletu promowego, autokarowego jest to bilet na trasie międzynarodowej. Wymienione bilety muszą być wykupione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku zakupu biletu w formie elektronicznej, dokumentem podróży jest potwierdzenie zawierające numer biletu oraz jego cenę.

3. **Biuro podróży** – zarejestrowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorca organizujący imprezy turystyczne lub pośredniczący w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych lub agent turystyczny. W rozumieniu niniejszych OWU biurem podróży jest również mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddział przedsiębiorcy zagranicznego zawierający umowy rezerwacji noclegów zgodnie z prawem polskim.
4. **Choroba nowotworowa** – schorzenie polegające na niekontrolowanym rozroście tkanki danego narządu. Schorzenie może mieć charakter przewlekły, może również objawić się ostrymi, pojawiającymi się nagle objawami.
5. **Choroba przewlekła** – wszelkie zaburzenie lub odchylenie od normy, które ma jedną lub więcej spośród następujących cech: jest trwałe, pozostawia po sobie inwalidztwo, spowodowane jest nieodwracalnymi zmianami patologicznymi, wymaga specjalnego postępowania rehabilitacyjnego, wymaga długiego okresu nadzoru, obserwacji, leczenia czy opieki. Leczona jest w sposób stały lub okresowy.
6. **Dokument ubezpieczenia** – polisa, karta, certyfikat lub inny dokument potwierdzający zawarcie przez strony umowy ubezpieczenia.
7. **Działanie pod wpływem alkoholu** – działanie w stanie, gdy zawartość alkoholu w organizmie jest wyższa niż 0.0 ‰ stężenia alkoholu we krwi lub gdy zawartość alkoholu jest powyżej 0.0 mg alkoholu na 1 dm³ wydychanego powietrza.
8. **Franszyza redukcyjna** – określona kwota, o którą pomniejszona jest kwota odszkodowania wypłacanego przez SIGNAL IDUNA.
9. **Impreza turystyczna** – co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo, jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu.
10. **Koszty anulacji rezerwacji noclegów** – opłaty przewidziane w pisemnej umowie rezerwacji noclegów, poniesione przez Ubezpieczającego/Ubezpieczonego w związku z rezygnacją Ubezpieczonego z zarezerwowanych i opłaconych noclegów.
11. **Kradzież samochodu** – działanie wyczerpujące znamiona czynu określonego w art. 278 kodeksu karnego.
12. **Nagłe zachorowanie** - powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający zdrowiu lub życiu Ubezpieczonego, osoby bliskiej Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży, wymagający natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu.
13. **Następstwo choroby przewlekłej/nowotworowej** – powstałe w sposób nagły nasilenie (zaostrenie) choroby przewlekłej/nowotworowej o ostrym przebiegu, wymagające natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu w czasie trwania okresu ubezpieczenia.
14. **Nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, osoba bliska Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży, niezależnie od swej woli, doznał(a) trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł(a).
15. **Obiekt hotelarski** – obiekt wchodzący w skład infrastruktury turystycznej, w którym odpłatnie świadczone są usługi noclegowe. W rozumieniu niniejszych OWU do obiektów hotelarskich zalicza się hotele, motele,

pensjonaty, schroniska, kempingi, domy, apartamenty i mieszkania wakacyjne, kwatery agroturystyczne oraz inne obiekty, w których mogą być świadczone usługi noclegowe.

16. **Okres ubezpieczenia** – okres wskazany na wniosek Ubezpieczającego w dokumencie ubezpieczenia, w czasie którego SIGNAL IDUNA udziela ochrony ubezpieczeniowej.
17. **Organizator turystyki** – przedsiębiorca organizujący imprezy turystyczne zarejestrowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
18. **Osoba bliska** – małżonek, rodzice, rodzeństwo, dzieci, osoba przysposobiona oraz jej małżonek, konkubent i konkubina, dziadkowie, teściowie, zięć i synowa oraz Współuczestnik podróży.
19. **Przedwczesny poród** – poród, który nastąpił nie później niż w 32 tygodniu ciąży.
20. **Składka ubezpieczeniowa** – należność, jaką Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany zapłacić Ubezpieczycielowi (SIGNAL IDUNA) za udzielenie ochrony ubezpieczeniowej w okresie objętym ubezpieczeniem.
21. **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej zawierająca umowę ubezpieczenia i zobowiązana do opłacenia składki.
22. **Ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia.
23. **Umowa rezerwacji noclegów** – umowa zakupu/rezerwacji miejsc noclegowych dotycząca pobytu Ubezpieczonego w obiekcie hotelarskim, zawarta za pośrednictwem obiektu hotelarskiego (jeśli ma siedzibę lub przedstawicielstwo na terenie RP), biura podróży (zgodnie z def. § 2 ust. 3) lub internetowego systemu rezerwacyjnego zarejestrowanego w Polsce. Za umowę rezerwacji uważane jest również potwierdzenie rezerwacji, jeśli zawiera numer rezerwacji, cenę zarezerwowanych noclegów, liczbę dni pobytu, datę pobytu, warunki rezerwacji.
24. **Uprawniony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego, wyznaczona imiennie przez Ubezpieczonego. W razie niewyznaczenia osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny Ubezpieczonego według następującej kolejności: małżonkowi, dzieciom, rodzicom, innym ustawowym spadkobiercom.
25. **Współuczestnik podróży (dotyczy pobytu w obiekcie hotelarskim)** – osoba towarzysząca w wyjeździe, która jest wskazana w tej samej umowie rezerwacji noclegów co osoba Ubezpieczona. Jeśli system rezerwacyjny noclegów daje możliwość umieszczenia na umowie rezerwacji noclegów wyłącznie danych osoby rezerwującej pobyt a w ramach rezerwacji jest więcej osób, to Współuczestnikami podróży są osoby posiadające ubezpieczenie anulacji rezerwacji noclegów w SIGNAL IDUNA, gdzie ubezpieczającym jest osoba rezerwująca pobyt w obiekcie hotelarskim. Współuczestnikami podróży są również osoby nie znajdujące się na jednej umowie rezerwacji noclegów, jeśli ich podróż odbywa się w ramach delegacji służbowej oraz posiadają ubezpieczenie anulacji rezerwacji noclegów w SIGNAL IDUNA.
26. **Współuczestnik podróży (dotyczy imprezy turystycznej)** – osoba towarzysząca w wyjeździe, która jest wskazana w umowie zawartej z biurem podróży (voucher, potwierdzenie rezerwacji itp.) i która jest zakwaterowana w tym samym pokoju, co osoba ubezpieczona.
27. **Współuczestnik podróży (dotyczy biletu lotniczego, autokarowego, promowego)** – osoba nie znajdująca się na jednym bilecie lotniczym, autokarowym, promowym co osoba Ubezpieczona, jeśli jej podróż odbywa

się w ramach delegacji służbowej oraz jeśli osoba ta posiada ubezpieczenie anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego w SIGNAL IDUNA.

§ 3.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia może nastąpić tylko:
 - a) do 5 dni od daty zawarcia umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej (wpłaty całości lub części – zaliczki) lub zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub zawarcia umowy rezerwacji noclegów (wpłaty całości lub części – zaliczki), gdy do rozpoczęcia imprezy turystycznej lub rozpoczęcia podróży lub rozpoczęcia pobytu w obiekcie hotelarskim (data pierwszego noclegu) jest więcej niż 30 dni,
 - b) w dniu zawarcia umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej (wpłaty całości lub części – zaliczki) lub zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub zawarcia umowy rezerwacji noclegów (wpłaty całości lub części – zaliczki), gdy do rozpoczęcia imprezy turystycznej lub rozpoczęcia podróży lub rozpoczęcia pobytu w obiekcie hotelarskim (data pierwszego noclegu) jest mniej niż 30 dni.
3. Dokumentem niezbędnym do zawarcia umowy ubezpieczenia jest oryginał:
 - a) umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej – w przypadku ubezpieczenia rezygnacji z imprezy turystycznej lub/i ubezpieczenia przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej,
 - b) biletu lotniczego, autokarowego, promowego – w przypadku ubezpieczenia anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego,
 - c) umowy rezerwacji noclegów – w przypadku ubezpieczenia anulacji rezerwacji noclegów.
4. W przypadku ubezpieczenia anulacji rezerwacji noclegów, ubezpieczenie może zostać zawarte, jeśli cena noclegów nie jest niższa niż 100 zł.
5. Umowę ubezpieczenia może zawrzeć na rzecz Ubezpieczonego osoba trzecia (Ubezpieczający).
6. Ubezpieczający zobowiązany jest do powiadomienia Ubezpieczonego o jego obowiązkach wynikających z umowy ubezpieczenia.
7. Prawa wynikające z umowy ubezpieczenia przysługują osobie, na rzecz której zawarto ubezpieczenie. Ubezpieczony jest obok Ubezpieczającego odpowiedzialny za dotrzymanie obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia.
8. Jeżeli nie uzgodniono inaczej umowa ubezpieczenia musi zawierać: imię, nazwisko, datę urodzenia lub numer PESEL (w przypadku obywateli Rzeczypospolitej Polskiej) oraz miejsce zamieszkania Ubezpieczonego lub pełną nazwę, NIP i adres firmy, przedsiębiorstwa lub instytucji. Dodatkowo Ubezpieczający jest zobowiązany podać do wiadomości SIGNAL IDUNA, wszystkie znane sobie okoliczności mające wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, o które SIGNAL IDUNA pytał przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
9. Podczas trwania umowy Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani zgłaszać w formie pisemnej zmiany wszystkich okoliczności, o których mowa w ust. 8, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.

10. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 8 zostały podane niezgodnie z prawdą, SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności za skutki tych okoliczności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia objętego umową ubezpieczenia.
W przypadku podania nieprawdziwych okoliczności z winy umyślnej, w razie wątpliwości domniemywa się, iż zdarzenie ubezpieczeniowe i jego następstwa są skutkiem okoliczności niepodanych zgodnie z prawdziwym stanem rzeczy.
11. Umowę ubezpieczenia zawiera się w formie indywidualnej bądź zbiorowej.
12. Umowę w formie zbiorowej stosuje się pod warunkiem, że obejmuje ona wszystkie mające zostać objęte umową ubezpieczenia osoby, jednakowym zakresem ubezpieczenia z zastosowaniem tej samej sumy ubezpieczenia.
13. Imienna ewidencja osób, dla umów w formie zbiorowej, o których mowa w ust. 11, każdorazowo dołączana jest do dokumentu ubezpieczenia. W przypadku ubezpieczeń zawieranych na podstawie umowy generalnej ewidencja osób jest sporządzana wg wzoru dostarczonego przez SIGNAL IDUNA i prowadzi ją Ubezpieczający, który zobowiązany jest udostępnić ją na każde żądanie SIGNAL IDUNA.
14. Zawarcie umowy ubezpieczenia SIGNAL IDUNA potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

§ 4.

Suma Ubezpieczenia

1. W ubezpieczeniu rezygnacji z imprezy turystycznej i ubezpieczeniu przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej sumą ubezpieczenia jest cena imprezy turystycznej określona w umowie zawartej przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z biurem podróży z zastrzeżeniem, iż maksymalny limit odpowiedzialności SIGNAL IDUNA z tego tytułu wynosi 17 000 PLN na osobę.
2. W ubezpieczeniu anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego sumą ubezpieczenia jest cena biletu lotniczego, autokarowego, promowego z zastrzeżeniem, iż maksymalny limit odpowiedzialności SIGNAL IDUNA z tego tytułu wynosi 10 000 PLN na osobę.
3. W ubezpieczeniu anulacji rezerwacji noclegów sumą ubezpieczenia jest cena noclegów określona w umowie rezerwacji noclegów z zastrzeżeniem, iż maksymalny limit odpowiedzialności SIGNAL IDUNA z tego tytułu wynosi 3 000 PLN na osobę.
4. Dla określenia sumy ubezpieczenia w złotych przyjmuje się średni kurs 1 EUR ustalony przez Narodowy Bank Polski i obowiązujący w dniu poprzedzającym zawarcie umowy ubezpieczenia (po godz. 12.00).

§ 5.

Składka ubezpieczeniowa

1. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest w zależności od:
 - a) rodzaju ubezpieczenia,
 - b) wariantu ubezpieczenia,
 - c) wersji ubezpieczenia,
 - d) sumy ubezpieczenia,

- e) wykupienia zwyczajki za choroby przewlekłe i nowotworowe,
 - f) stawki składki określonej w taryfie, obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - g) liczby osób ubezpieczonych.
2. Składka płatna jest jednorazowo w złotych polskich.

§ 6.

Okres ubezpieczenia i okres odpowiedzialności

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta na okres nie dłuższy niż jeden rok.
2. Okres ubezpieczenia określa się na dokumencie ubezpieczenia.
3. Ochrona Ubezpieczeniowa rozpoczyna się:
 - a) od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (daty wystawienia dokumentu ubezpieczenia i uiszczenia składki) w przypadku ubezpieczenia rezygnacji z imprezy turystycznej, anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego oraz anulacji rezerwacji noclegów,
 - b) z momentem rozpoczęcia imprezy turystycznej (pierwszy dzień imprezy turystycznej) nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (daty wystawienia dokumentu ubezpieczenia i uiszczenia składki) w przypadku ubezpieczenia przerwania imprezy turystycznej.
4. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się:
 - a) w momencie rozpoczęcia imprezy turystycznej, nie później jednak niż z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia – w przypadku ubezpieczenia rezygnacji z imprezy turystycznej,
 - b) z końcem dnia poprzedzającego dzień zakończenia imprezy turystycznej, nie później jednak niż z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia (data zakończenia imprezy turystycznej określana jest w umowie między Ubezpieczonym a biurem podróży) – w przypadku ubezpieczenia przerwania imprezy turystycznej,
 - c) z momentem przeprowadzenia odprawy biletowo-bagażowej (bilet lotniczy lub promowy) lub (bilet autokarowy) z momentem wejścia Ubezpieczonego na pokład autokaru,
 - d) w momencie zameldowania się w obiekcie hotelarskim, z zastrzeżeniem iż ochrona ubezpieczeniowa nie trwa dłużej niż do godziny 23:59 pierwszego dnia planowanego pobytu w obiekcie hotelarskim określonego w umowie rezerwacji noclegów – w przypadku ubezpieczenia anulacji rezerwacji noclegów.
5. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą zgłoszenia rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów skutkujących wypłatą odszkodowania przez SIGNAL IDUNA.
6. Przedłużenie okresu ochrony ubezpieczeniowej może nastąpić jedynie przed końcem okresu ubezpieczenia określonego w poprzednim dokumencie ubezpieczenia i wymaga wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia.

Odstąpienie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim SIGNAL IDUNA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
2. Odstąpienie od umowy w podanym ustawowo terminie nie powoduje potrącenia kosztów manipulacyjnych.
3. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się, jako wykorzystany w pełni.
4. W przypadku zmiany osoby ubezpieczonej w ubezpieczeniu rezygnacji z imprezy turystycznej, przerwania imprezy turystycznej, anulacji rezerwacji noclegów, prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na wskazaną przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego osobę, która – za zgodą biura podróży lub obiektu hotelarskiego – zastępuje Ubezpieczonego na imprezie turystycznej lub podczas pobytu w obiekcie hotelarskim, pod warunkiem powiadomienia przez Ubezpieczającego SIGNAL IDUNA o tym fakcie, nie później niż przed rozpoczęciem imprezy lub rozpoczęciem pobytu w obiekcie hotelarskim. Możliwość taka istnieje, jeżeli wcześniej nie nastąpiło zdarzenie wymienione w § 8 ust. 3, 4 i/lub § 9 ust. 6, 7 lub/i § 11 ust. 3, 4 skutkujące zgłoszeniem wobec SIGNAL IDUNA roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia. Zmiana osoby ubezpieczonej wymaga wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia (przy ubezpieczeniu indywidualnym) lub zmiany w imiennej ewidencji osób ubezpieczonych (przy ubezpieczeniu zbiorowym).
5. W przypadku zmiany osoby ubezpieczonej w ubezpieczeniu anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na wskazaną przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego osobę, która - za zgodą biura podróży lub przewoźnika - zastępuje Ubezpieczonego podczas jego podróży, pod warunkiem powiadomienia przez Ubezpieczającego SIGNAL IDUNA o tym fakcie, nie później niż przed rozpoczęciem podróży. Możliwość taka istnieje, jeżeli wcześniej nie nastąpiło zdarzenie wymienione w § 10 ust. 2, 3 skutkujące zgłoszeniem wobec SIGNAL IDUNA roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia. Zmiana osoby ubezpieczonej wymaga wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia.
6. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia powinno być dokonane na piśmie, pod rygorem nieważności.
7. Chcąc odstąpić lub rozwiązać umowę ubezpieczenia i ubiegać się o zwrot składki, Ubezpieczający zobowiązany jest do zwrócenia SIGNAL IDUNA oryginału umowy ubezpieczenia oraz podpisać druk odstąpienia lub rozwiązania umowy ubezpieczenia.

UBEZPIECZENIE REZYGNACJI Z IMPREZY TURYSTYCZNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Wariant STANDARD

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty poniesione przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego w związku z rezygnacją z uczestnictwa w imprezie turystycznej zakupionej w biurze podróży prowadzącym swoją działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Za koszty rezygnacji z imprezy turystycznej uważa się opłaty przewidziane w pisemnej umowie zawartej z biurem podróży przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego, poniesione przez niego w związku z rezygnacją z uczestnictwa w imprezie turystycznej przed jej rozpoczęciem.
3. SIGNAL IDUNA zwraca opłaty poniesione przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego w związku z rezygnacją, jedynie, gdy rezygnacja wynika z następujących powodów:
 - a) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego – jeżeli uniemożliwiają jego uczestnictwo w imprezie lub śmierć Ubezpieczonego,
 - b) poważna szkoda w mieniu Ubezpieczonego, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego, bądź poważna szkoda w mieniu Współuczestnika podróży, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Współuczestnika podróży, co skutkuje rezygnacją Współuczestnika podróży,
 - c) kradzież samochodu będącego własnością Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w miejscu stałego zamieszkania,
 - d) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej Ubezpieczonemu bądź nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej dla Współuczestnika podróży skutkujące rezygnacją Współuczestnika podróży,
 - e) udokumentowana kradzież dokumentów niezbędnych w podróży (dowodu osobistego, paszportu, wizy wyjazdowej) Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży bądź osobom im bliskim, jeśli są Współuczestnikami podróży, pod warunkiem że kradzież dokumentów nastąpiła nie wcześniej niż na 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy turystycznej i została zgłoszona odpowiednim władzom oraz uniemożliwia realizację imprezy turystycznej,
 - f) uczestnictwo Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w procedurze pobierania krwiotwórczych komórek (szpiku kostnego) do transplantacji uniemożliwiającej realizację imprezy turystycznej, jeśli procedura ta rozpoczęła się w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Wariant SUPER

4. Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie SUPER są koszty związane z rezygnacją z uczestnictwa w imprezie turystycznej opisane w wariantcie STANDARD w ust. 1, 2 wynikające z powodów wymienionych w ust. 3 oraz z poniższych powodów:
- a) wypadek komunikacyjny udokumentowany przez policję, któremu uległ Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży, uniemożliwiający realizację imprezy turystycznej,
 - b) wypowiedzenie Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez Pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony; SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności w przypadku dyscyplinarnego zwolnienia z pracy (bez zastosowania okresu wypowiedzenia),
 - c) wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez pracodawcę na dzień rozpoczęcia imprezy turystycznej lub w okresie trwania imprezy turystycznej, o ile w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i nie znał daty rozpoczęcia pracy. Wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy musi nastąpić w okresie ubezpieczenia a rozpoczęcie pracy musi nastąpić w trakcie trwania imprezy turystycznej,
 - d) otrzymanie przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w okresie ubezpieczenia wezwania do bezwarunkowego stawienia się w sądzie w okresie trwania imprezy turystycznej, jeśli obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży jest obowiązkowa i uniemożliwia realizację imprezy turystycznej.

§ 9.

UBEZPIECZENIE PRZERWANIA UCZESTNICTWA W IMPREZIE TURYSTYCZNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Wariant STANDARD

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty związane z przerwaniem uczestnictwa w imprezie turystycznej zakupionej w biurze podróży prowadzącym swoją działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Za niewykorzystane świadczenia podrózne uważa się, określoną w procentach ceny imprezy turystycznej, niewykorzystaną część świadczeń przewidzianych w umowie z biurem podróży.
3. SIGNAL IDUNA zwraca niewykorzystane świadczenia podrózne, o ile uczestnictwo w określonej w umowie imprezie turystycznej zostało przerwane z powodów wymienionych w ust. 6.
4. SIGNAL IDUNA zwraca dodatkowe koszty transportu powrotnego odpowiadającego standardowi usług transportowych przewidzianych w umowie z biurem podróży. Koszty transportu są zwracane tylko w przypadku, gdy umowa z biurem podróży obejmuje transport w obie strony.
5. SIGNAL IDUNA zwraca dodatkowe koszty transportu powrotnego, jeżeli uczestnictwo Ubezpieczonego, w określonej w umowie imprezie turystycznej, nie może być kontynuowane zgodnie z planem z powodów wymienionych w ust. 6.

6. SIGNAL IDUNA zwraca opłaty poniesione przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego w związku z przerwaniem uczestnictwa, gdy przerwanie uczestnictwa wynika z następujących powodów:
- a) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego - jeżeli uniemożliwiają jego uczestnictwo w imprezie lub śmierć Ubezpieczonego,
 - b) poważna szkoda w mieniu Ubezpieczonego, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego, bądź poważna szkoda w mieniu Współuczestnika podróży, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Współuczestnika, co skutkuje rezygnacją Współuczestnika podróży,
 - c) kradzież samochodu będącego własnością Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w miejscu stałego zamieszkania,
 - d) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej Ubezpieczonemu bądź nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej dla Współuczestnika podróży skutkujące rezygnacją Współuczestnika podróży,
 - e) udokumentowana kradzież dokumentów niezbędnych w podróży (dowodu osobistego, paszportu, wizy wyjazdowej) Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży bądź osobom im bliskim, jeśli są Współuczestnikami podróży, pod warunkiem że kradzież dokumentów nastąpiła po rozpoczęciu imprezy turystycznej i została zgłoszona odpowiednim władzom oraz uniemożliwia realizację imprezy turystycznej,
 - f) uczestnictwo Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w procedurze pobierania krwiotwórczych komórek (szpiku kostnego) do transplantacji uniemożliwiającej realizację imprezy turystycznej, jeśli procedura ta rozpoczęła się w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Wariant SUPER

7. Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie SUPER są koszty związane z przerwaniem uczestnictwa w imprezie turystycznej opisane w wariantcie STANDARD w ust. 1 - 5 wynikające z powodów wymienionych w ust. 6 oraz z poniższych powodów:
- a) wypadek komunikacyjny udokumentowany przez policję, któremu uległ Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży, uniemożliwiający realizację imprezy turystycznej,
 - b) wypowiedzenie Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez Pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony; SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności w przypadku dyscyplinarnego zwolnienia z pracy (bez zastosowania okresu wypowiedzenia),
 - c) wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez pracodawcę w okresie trwania imprezy turystycznej, o ile w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczony

lub Współuczestnik podróży był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i nie znał daty rozpoczęcia pracy. Wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy musi nastąpić w okresie ubezpieczenia a rozpoczęcie pracy musi nastąpić w trakcie trwania imprezy turystycznej,

- d) otrzymanie przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w okresie ubezpieczenia wezwania do bezwarunkowego stawienia się w sądzie w okresie trwania imprezy turystycznej, jeśli obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży jest obowiązkowa i uniemożliwia realizację imprezy.

§ 10.

UBEZPIECZENIE ANULACJI BILETU LOTNICZEGO, AUTOKAROWEGO, PROMOWEGO

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Wariant STANDARD

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty, jakimi Ubezpieczony został obciążony przez przewoźnika w związku z anulowaniem biletu lotniczego, autokarowego, promowego przed rozpoczęciem podróży lotniczej, autokarowej lub promowej, zgodnie z datą wylotu, wyjazdu lub wypłynięcia, określoną na bilecie lotniczym, autokarowym, promowym.
2. SIGNAL IDUNA zwraca opłaty poniesione przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego w związku z anulowaniem biletu lotniczego, autokarowego lub promowego, jeśli anulacja wynika z następujących powodów:
 - a) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego – jeżeli uniemożliwiają realizację biletu lub śmierć Ubezpieczonego,
 - b) poważna szkoda w mieniu Ubezpieczonego, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego, bądź poważna szkoda w mieniu Współuczestnika podróży, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Współuczestnika podróży, co skutkuje rezygnacją Współuczestnika podróży,
 - c) kradzież samochodu będącego własnością Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w miejscu stałego zamieszkania,
 - d) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej Ubezpieczonemu bądź nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej dla Współuczestnika podróży skutkujące rezygnacją Współuczestnika,
 - e) udokumentowana kradzież dokumentów niezbędnych w podróży (dowodu osobistego, paszportu, wizy wyjazdowej) Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży bądź osobom im bliskim, jeśli są

Współuczestnikami podróży, pod warunkiem że kradzież dokumentów nastąpiła nie wcześniej niż 30 dni przed datą rozpoczęcia podróży (realizacji biletu) i została zgłoszona odpowiednim władzom oraz uniemożliwia realizację biletu lotniczego, autokarowego, promowego,

f) uczestnictwo Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w procedurze pobierania krwiotwórczych komórek (szpiku kostnego) do transplantacji uniemożliwiającej realizację biletu lotniczego, autokarowego, promowego, jeśli procedura ta rozpoczęła się w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Wariant SUPER

3. Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie SUPER są koszty opisane w wariantcie STANDARD w ust. 1 wynikające z powodów wymienionych w ust. 2 oraz z poniższych powodów:
- a) wypadek komunikacyjny udokumentowany przez policję, któremu uległ Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży, uniemożliwiający realizację biletu lotniczego, autokarowego, promowego,
 - b) wypowiedzenie Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez Pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony; SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności w przypadku dyscyplinarnego zwolnienia z pracy (bez zastosowania okresu wypowiedzenia),
 - c) wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez pracodawcę w okresie realizacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego, o ile w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i nie znał daty rozpoczęcia pracy. Wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy musi nastąpić w okresie ubezpieczenia a rozpoczęcie pracy musi nastąpić w trakcie realizacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego,
 - d) otrzymanie przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w okresie ubezpieczenia wezwania do bezwzględnego stawiennictwa w sądzie w okresie trwania realizacji biletu jeśli obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży jest obowiązkowa i uniemożliwia realizację biletu lotniczego, autokarowego, promowego.

§ 11.

UBEZPIECZENIE ANULACJI REZERWACJI NOCLEGÓW

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Wariant STANDARD

1. Przedmiotem ubezpieczenia kosztów anulacji rezerwacji noclegów są koszty naliczone zgodnie z umową rezerwacji noclegów, jakimi Ubezpieczony/ Ubezpieczający został obciążony w związku z anulowaniem rezerwacji noclegów najpóźniej przed zameldowaniem się w obiekcie hotelarskim pierwszego planowanego dnia pobytu.
2. W przypadku ubezpieczenia kosztów anulacji rezerwacji noclegów dotyczącego rezerwacji domu, mieszkania wakacyjnego, apartamentu, gdy cena rezerwacji noclegów została ustalona łącznie dla wskazanej liczby osób, ochroną ubezpieczeniową objęte są wyłącznie koszty anulowania całej rezerwacji obiektu hotelarskiego.

3. SIGNAL IDUNA zwraca opłaty poniesione przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego w związku z anulowaniem rezerwacji noclegów, gdy anulacja wynika z następujących powodów:
- a) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego - jeżeli uniemożliwiają jego podróż lub śmierć Ubezpieczonego,
 - b) poważna szkoda w mieniu Ubezpieczonego, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego, bądź poważna szkoda w mieniu Współuczestnika podróży, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Współuczestnika, co skutkuje anulacją rezerwacji noclegów przez Współuczestnika podróży,
 - c) kradzież samochodu będącego własnością Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w miejscu stałego zamieszkania,
 - d) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej Ubezpieczonemu bądź nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej dla Współuczestnika podróży skutkujące anulacją rezerwacji noclegów przez Współuczestnika podróży,
 - e) udokumentowana kradzież dokumentów niezbędnych w podróży (dowodu osobistego, paszportu, wizy wyjazdowej) Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży bądź osobom im bliskim, jeśli są Współuczestnikami podróży, pod warunkiem że kradzież dokumentów nastąpiła nie wcześniej niż na 30 dni przed datą rozpoczęcia pobytu w obiekcie hotelarskim i została zgłoszona odpowiednim władzom oraz uniemożliwia realizację pobytu w obiekcie hotelarskim,
 - f) uczestnictwo Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w procedurze pobierania krwiotwórczych komórek (szpiku kostnego) do transplantacji uniemożliwiającej realizację pobytu w obiekcie hotelarskim, jeśli procedura ta rozpoczęła się w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Wariant SUPER

4. Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie SUPER są koszty opisane w wariantcie STANDARD w ust. 1, 2 wynikające z powodów wymienionych w ust. 3 oraz z poniższych powodów:
- a) wypadek komunikacyjny udokumentowany przez policję, któremu uległ Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży, uniemożliwiający realizację pobytu w obiekcie hotelarskim,
 - b) wypowiedzenie Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez Pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony; SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności w przypadku dyscyplinarnego zwolnienia z pracy (bez zastosowania okresu wypowiedzenia),
 - c) wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez pracodawcę w okresie planowanego

pobytu w obiekcie hotelarskim, o ile w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i nie znał daty rozpoczęcia pracy. Wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy musi nastąpić w okresie ubezpieczenia a rozpoczęcie pracy musi nastąpić w trakcie planowanego pobytu w obiekcie hotelarskim,

- d) otrzymanie przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w okresie ubezpieczenia wezwania do bezwarunkowego stawiennictwa w sądzie w trakcie planowanego pobytu w obiekcie hotelarskim, jeśli obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży jest obowiązkowa i uniemożliwia pobyt w obiekcie hotelarskim.

§ 12.

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Z odpowiedzialności SIGNAL IDUNA wyłączone są szkody powstałe z przyczyn wymienionych w § 8 ust. 3, 4 i/lub § 9 ust. 6, 7 i/lub § 10 ust. 2, 3 i/lub § 11 ust. 3, 4 jeśli powstały w przypadku:
 - a) zdarzeń niemających charakteru losowego,
 - b) następstw choroby przewlekłej, nowotworowej, stwierdzonej u Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich przed zawarciem umowy ubezpieczenia, chyba że została opłacona dodatkowa składka,
 - c) zaburzeń psychicznych, depresji, wad wrodzonych, stwierdzonych u Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich,
 - d) wypadków spowodowanych umyślnie, samookaleczenia, usiłowania albo popełnienia samobójstwa lub przestępstwa przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży bądź osoby im bliskie,
 - e) zajęć i zdarzeń pozostających w związku ze spożyciem alkoholu, zażyciem narkotyków lub innych środków odurzających przez Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osoby im bliskie,
 - f) wypadków komunikacyjnych, jeżeli Ubezpieczony, Współuczestnik podróży bądź osoby im bliskie prowadziły pojazd lub inny środek lokomocji bez wymaganych uprawnień, lub będąc pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
 - g) działań wojennych, stanu wyjątkowego, stanu wojennego, aktów terroru, aktów sabotażu oraz udziału Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich w zamieszkach, rozruchach, strajkach, aktach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach,
 - h) istnienia przeciwwskazań lekarskich do odbycia podróży lub wskazania do wykonania zabiegu operacyjnego, lub poddania się leczeniu w warunkach szpitalnych, o których Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży wiedział w momencie zawarcia umowy imprezy turystycznej, zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub umowy rezerwacji noclegów a przyczyna rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów miała związek z powyższymi wskazaniami,
 - i) leczenia chorób wenerycznych, chorób wynikających z zakażenia wirusem HIV, epidemii i pandemii Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich,

- j) niepoddania się przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży szczepieniom lub innym zabiegom prewencyjnym wymaganym przepisami administracyjnymi krajów, będących celem ich podróży,
 - k) porodu Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich, który nastąpił po 32 tygodniu ciąży,
 - l) powikłań ciąży powstałych po 32 tygodniu ciąży,
 - m) zaistnienia zdarzeń wywołanych przerwaniem ciąży u Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź u osób im bliskich,
 - n) następstw chorób genetycznych, następstw chorób tropikalnych stwierdzonych u Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich,
 - o) następstw operacji plastycznych i zabiegów kosmetycznych u Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich,
 - p) następstw wszelkiego rodzaju szczepień,
 - q) anulacji (odwołania) lub przerwania imprezy turystycznej przez biuro podróży,
 - r) anulacji (odwołania) usługi transportowej przez przewoźnika,
 - s) upadłości lub niedotrzymania zobowiązań przez organizatora imprezy turystycznej lub przewoźnika lub przez obiekt hotelarski,
 - t) odwołania, zmiany terminu urlopu przez Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osoby im bliskie lub nieudzielenia, odwołania, zmiany terminu urlopu przez pracodawcę.
2. SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności, jeśli Ubezpieczony/Ubezpieczający w związku z tym samym zdarzeniem uzyska odszkodowanie z tytułu innej umowy ubezpieczenia lub które zostały pokryte przez inne instytucje.
 3. SIGNAL IDUNA nie zwraca dodatkowych kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego w związku ze zgłoszeniem rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwania imprezy turystycznej, nie wliczonych w cenę imprezy (wizy, telefony, koszty szczepień związanych z podróżą itp.). Nie są również zwracane dodatkowe koszty związane z anulacją biletu lub anulacją rezerwacji noclegów, nie wliczone w cenę biletu lub noclegów np. koszty wizy.

§ 13.

Postępowanie w przypadku rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwania imprezy turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów.

1. W przypadku rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego promowego lub anulacji rezerwacji noclegów Ubezpieczony/Ubezpieczający zobowiązany jest:
 - a) dołożyć wszelkich starań, aby zminimalizować koszty związane z rezygnacją/anulacją. W tym celu, natychmiast po powzięciu wiadomości, ale nie później niż w ciągu 2 (dwóch) dni od daty zaistnienia zdarzenia wymienionego w § 8 ust. 3, 4 lub § 9 ust. 6, 7 lub § 10 ust. 2, 3 lub § 11 ust. 3, 4, poinformować o tym biuro podróży lub obiekt hotelarski lub internetowy system rezerwacyjny lub przewoźnika i złożyć u nich wymagane dokumenty zgłoszenia rezygnacji/anulacji,

- b) w ciągu 7 dni od daty zdarzenia lub poinformowania biura podróży, obiektu hotelarskiego, internetowego systemu rezerwacyjnego, przewoźnika, dostarczyć do SIGNAL IDUNA dokumenty potwierdzające zasadność zgłaszanego roszczenia, w tym:
- 1) odpowiedni formularz zgłoszenia szkody,
 - 2) dokument ubezpieczenia oraz umowę uczestnictwa w imprezie turystycznej lub bilet lotniczy, autokarowy, promowy lub fakturę zakupu biletu lub umowę rezerwacji noclegów oraz dowody wniesionych opłat,
 - 3) oświadczenie o złożonej w biurze podróży, obiekcie hotelarskim, internetowym systemie rezerwacyjnym, u przewoźnika, rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwaniu imprezy turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów poświadczony przez te podmioty,
 - 4) zaświadczenie (rachunek) biura podróży, obiektu hotelarskiego, internetowego systemu rezerwacyjnego, przewoźnika o wysokości potrąceń z tytułu rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwania imprezy turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów,
 - 5) wymaganą przez SIGNAL IDUNA dokumentację medyczną Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży bądź osób im bliskich z przeprowadzonego leczenia wraz z wynikami badań, rozpoznaniem lekarskim (diagnozą) wraz z datą tego rozpoznania, potwierdzającą konieczność rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej, anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów, oraz zwolnienie lekarskie,
 - 6) poświadczenie organów administracyjnych lub policji o wystąpieniu szkody w mieniu,
 - 7) oświadczenie Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży o otrzymaniu informacji z jednostek współpracujących z Centrum Organizacyjno-Koordinacyjnym Do Spraw Transplantacji „POLTRANSPLANT” o zgodności antygenów HLA biorcy z antygenami HLA Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży z uwzględnieniem daty otrzymania tej informacji,
 - 8) dokumentację medyczną Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży z przebiegu procesu pobierania szpiku kostnego,
 - 9) dokumenty potwierdzające bezwzględną obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w miejscu ich zamieszkania w związku z koniecznością wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży,
 - 10) zaświadczenie policji o zgłoszeniu kradzieży dokumentów,
 - 11) zaświadczenie policji o wypadku komunikacyjnym, któremu uległ Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży,
 - 12) zaświadczenie o zatrudnieniu wydane przez Pracodawcę,
 - 13) druk delegacji służbowej,
 - 14) pismo/ wezwanie z sądu, zgodnie z którym Ubezpieczony lub Współuczestnik podróży zobowiązany jest do obowiązkowego stawiennictwa w sądzie,
 - 15) dokument wydany przez odpowiedni Urząd Pracy potwierdzający posiadanie statusu osoby bezrobotnej w momencie zawierania umowy ubezpieczenia.

- c) zwolnić inne zakłady ubezpieczeń, urzędy, leczących go lekarzy oraz placówki medyczne z obowiązku zachowania tajemnicy wobec SIGNAL IDUNA,
 - d) poddać się badaniu przez lekarza wyznaczonego przez SIGNAL IDUNA. SIGNAL IDUNA ponosi koszty związane z poddaniem się wyżej opisanemu badaniu, w tym również związane z utratą w tym dniu wynagrodzenia przez Ubezpieczonego.
2. Jeżeli Ubezpieczający/Ubezpieczony z powodu winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 1, SIGNAL IDUNA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
 3. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że rezygnacja lub przerwanie uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacja biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacja rezerwacji noclegów nastąpiła w okolicznościach wyłączających odpowiedzialność SIGNAL IDUNA, a Ubezpieczony/Ubezpieczający na prośbę SIGNAL IDUNA nie przedstawi właściwej dokumentacji opisanej w ust. 1, pkt. b), niezbędnej do wykluczenia tych podejrzeń, SIGNAL IDUNA zastrzega sobie prawo odmowy wypłaty odszkodowania.

§ 14.

Ustalenie i wypłata świadczenia

1. Ustalenie zasadności i wysokości odszkodowania następuje na podstawie dowodów przedłożonych przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego lub osobę uprawnioną, jednakże SIGNAL IDUNA ma prawo do ich weryfikacji i zasięgnięcia opinii specjalistów.
2. Wysokość odszkodowania w przypadku rezygnacji z imprezy turystycznej uzależniona jest od daty zgłoszenia rezygnacji w biurze podróży w stosunku do dnia rozpoczęcia imprezy i jest równa wysokości potrąceń dokonanych przez biuro podróży z tego tytułu, na podstawie warunków biura podróży dotyczących rezygnacji z imprezy, zawartych w umowie uczestnictwa w imprezie.
3. Wysokość odszkodowania za niewykorzystane świadczenia podróże jest określana w procencie ceny imprezy, będącym proporcją pomiędzy liczbą dni następujących po dniu przerwania uczestnictwa do dnia zakończenia imprezy a liczbą dni całej imprezy, przewidzianą w umowie z biurem podróży.
4. Wysokość odszkodowania w przypadku anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego jest uzależniona od ceny biletu, daty zgłoszenia rezygnacji i jest równa wysokości potrąceń dokonanych przez przewoźnika z tego tytułu.
5. Wysokość odszkodowania w przypadku anulowania noclegów jest uzależniona od ceny noclegów, daty zgłoszenia anulacji rezerwacji noclegów oraz warunków anulacji rezerwacji noclegów zgodnie z zawartą umową rezerwacji noclegów i jest równa wysokości dokonanych potrąceń z tego tytułu.

6. W przypadku zawarcia ubezpieczenia w wersji ze zwrotem 80% poniesionych przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego kosztów, z każdego wypłacanego odszkodowania potrącana jest franszyza redukcyjna w wysokości 20% wartości odszkodowania przyznanego z tytułu umowy ubezpieczenia, lecz nie mniej niż 50 zł.
7. W przypadku zawarcia ubezpieczenia w wersji ze zwrotem 100% poniesionych przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego kosztów franszyza redukcyjna, o której mowa w ust. 6 nie znajduje zastosowania.
8. Górną granicę wypłaconych odszkodowań stanowi suma ubezpieczenia określona w § 4 ust. 1, 2, 3 z zastrzeżeniem postanowień § 14 ust. 6.
9. Jeżeli przyczyną wystąpienia o odszkodowanie jest śmierć Ubezpieczonego, odszkodowanie wypłacane jest osobie uprawnionej, o której mowa w § 2 ust. 24.
10. W razie śmierci Ubezpieczonego, jeżeli nie została wyznaczona żadna osoba imiennie, jako uprawniona do odszkodowania, występujący o wypłatę świadczenia obowiązany jest przedłożyć kopię aktu zgonu oraz dokument stwierdzający pokrewieństwo lub powinowactwo z Ubezpieczonym. Jeżeli Ubezpieczony był osobą samotną wymagany jest dokument potwierdzający prawo do odszkodowania. W przypadku, gdy Uprawniony został wyznaczony imiennie, wymaganymi dokumentami są: dokument tożsamości, kopia aktu zgonu oraz dokument potwierdzający, że osoba faktycznie jest Uposażonym.
11. Odszkodowanie wypłacane jest w złotych polskich. W przypadku, gdy cena imprezy turystycznej, biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub rezerwacji noclegów została opłacona w walucie obcej, przeliczenia na złote polskie kosztów poniesionych w wyniku rezygnacji z uczestnictwa w imprezie turystycznej, przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego lub anulacji rezerwacji noclegów dokonuje się według średniego kursu walut ustalonego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ustalenia świadczenia (po godz. 12.00).

§ 15.

Termin wypłaty świadczenia

1. SIGNAL IDUNA wypłaca świadczenie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia roszczenia.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA lub wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie jest wypłacane w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia, przez którą rozumie się udokumentowaną i nie pozostawiającą wątpliwości część świadczenia, SIGNAL IDUNA obowiązane jest wypłacić w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określone w roszczeniu SIGNAL IDUNA informuje o tym Ubezpieczonego na piśmie, z zachowaniem terminu w ust. 1, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą odmowę wypłaty świadczenia.
4. SIGNAL IDUNA powiadamia na piśmie Ubezpieczonego/Uprawnionego o wysokości przyznanego świadczenia.

§ 16.

Sposób rozpatrywania odwołań, skarg i wniosków

1. Od merytorycznej decyzji SIGNAL IDUNA w sprawie zakresu przyznanego świadczenia lub odmowy przyznania świadczenia, Ubezpieczonemu/Uprawnionemu w terminie 30 dni od dnia wydania powyższej decyzji, przysługuje prawo wniesienia odwołania do Zarządu SIGNAL IDUNA.
2. Odwołania są rozpatrywane przez SIGNAL IDUNA w terminie 30 dni o dnia ich otrzymania.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony i/lub Uprawniony, w innych sprawach niż opisane w ust. 1, mogą zgłaszać do SIGNAL IDUNA skargi i zażalenia.
4. Skargi i zażalenia są rozpatrywane w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, a o sposobie ich rozpatrzenia osoba, która je złożyła jest informowana niezwłocznie po ich rozpatrzeniu.
5. O zakwalifikowaniu otrzymanego pisma, jako odwołania bądź skargi lub zażalenia decyduje treść otrzymanego pisma.
6. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.

§ 17.

Roszczenia regresowe

1. Z dniem wypłaty świadczenia, roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego świadczenia, przechodzi z mocy prawa na SIGNAL IDUNA.
2. Jeżeli SIGNAL IDUNA pokryła tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń przed roszczeniami SIGNAL IDUNA.
3. Nie przechodzi na SIGNAL IDUNA roszczenie Ubezpieczonego przeciw osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
4. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody SIGNAL IDUNA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, SIGNAL IDUNA może odmówić wypłaty świadczenia lub je zmniejszyć.
5. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu świadczenia, SIGNAL IDUNA może żądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego świadczenia.

§ 18.

Postanowienia końcowe

1. Wszelkie zawiadomienia i zaświadczenia Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, Uprawnionego i osoby składającej roszczenie w związku z umową ubezpieczenia, powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.
2. Jeżeli Ubezpieczony, Ubezpieczający, Uprawniony lub osoba składająca roszczenie zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym SIGNAL IDUNA, przyjmuje się, że SIGNAL IDUNA dopełniła swojego obowiązku

zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany mu adres siedziby Ubezpieczonego. Jeżeli Ubezpieczyciel zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Ubezpieczającego i Ubezpieczonych, przyjmuje się, że Ubezpieczający i Ubezpieczony dopełnił swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany mu adres siedziby Ubezpieczyciela.

3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz Ustawy z dnia 22 maja, 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66).
4. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone uchwałą Nr 17/Z/2013 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 27.03.2013 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawartych od dnia 30.04.2013 r.

Prezes Zarządu

Jan Myszkowski

Wiceprezes Zarządu

Jürgen Reimann

Aneks nr 1

do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia KOSZTÓW IMPREZY TURYSTYCZNEJ
zatwierdzonych uchwałą nr 17/Z/2013 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 27.03.2013 r.

W Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia KOSZTÓW IMPREZY TURYSTYCZNEJ
zatwierdzonych uchwałą nr 17/Z/2013 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 27.03.2013 r. (zwanym dalej OWU)
wprowadza się następujące zmiany:

I.

1) w § 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Każde ubezpieczenie może zostać zawarte w jednej z dwóch wersji:
 - a) ze zwrotem 80% kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego,
lub
 - b) ze zwrotem 100% kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego.

2) w § 2 ust. 12, ust. 14, ust. 18 oraz ust. 20 otrzymują poniższe brzmienie oraz dodaje się ust. 28 i ust. 29 w brzmieniu:

12. **Nagłe zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający zdrowiu lub życiu Ubezpieczonego, Współuczestnika podróży, osoby bliskiej Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży, wymagający natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu.
14. **Nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, Współuczestnik podróży, osoba bliska Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży, niezależnie od swojej woli, doznał(a) trwałego uszczerbku na zdrowiu lub zmarł(a).
18. **Osoba bliska** – małżonek, rodzice, rodzeństwo, dzieci, osoba przysposobiona oraz jej małżonek, konkubent i konkubina, dziadkowie, teściowie, zięć i synowa.
20. **Składka ubezpieczeniowa** – należność jaką Ubezpieczający zobowiązany jest zapłacić SIGNAL IDUNA za udzielanie ochrony ubezpieczeniowej w okresie objętym ubezpieczeniem.
28. **Klient** – osoba fizyczna lub osoba prawna albo jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która złożyła lub zamierza złożyć skargę.
29. **Skarga** – każde wystąpienie klienta kierowane do SIGNAL IDUNA, z jego zastrzeżeniami dotyczącymi świadczonych usług lub wykonywanej działalności przez SIGNAL IDUNA.

3) w § 3 ust. 2, 7, 8 i ust. 10 otrzymują brzmienie:

2. Zawarcie umowy ubezpieczenia może nastąpić tylko:
 - a) do 5 dni, licząc od dnia następnego od daty zawarcia umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej (wpłaty całości należności za imprezę turystyczną lub pierwszej części tej należności – zaliczki)

lub zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego, lub zawarcia umowy rezerwacji noclegów (wpłaty całości należności za bilet lub części należności – zaliczki), gdy do rozpoczęcia imprezy turystycznej lub rozpoczęcia podróży, lub rozpoczęcia pobytu w obiekcie hotelarskim (data pierwszego noclegu) pozostało 30 lub więcej niż 30 dni,

- b) w dniu zawarcia umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej (wpłaty całości należności lub pierwszej części należności – zaliczki) lub zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego, lub zawarcia umowy rezerwacji noclegów (wpłaty całości należności lub pierwszej części należności – zaliczki), gdy do rozpoczęcia imprezy turystycznej lub rozpoczęcia podróży, lub rozpoczęcia pobytu w obiekcie hotelarskim (data pierwszego noclegu) pozostało mniej niż 30 dni.
7. Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego odszkodowania bezpośrednio od SIGNAL IDUNA. Ubezpieczony może żądać, by SIGNAL IDUNA udzieliła mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim one dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje SIGNAL IDUNA wyłącznie wobec Ubezpieczającego.
8. Jeżeli nie uzgodniono inaczej, umowa ubezpieczenia musi zawierać: imię, nazwisko, datę urodzenia lub numer PESEL (w przypadku obywateli Rzeczypospolitej Polskiej) oraz miejsce zamieszkania Ubezpieczonego lub pełną nazwę, NIP i adres firmy, przedsiębiorstwa lub instytucji. Dodatkowo Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani podać do wiadomości SIGNAL IDUNA wszystkie znane im okoliczności mające wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, o które SIGNAL IDUNA pytał przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
10. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 8 i ust. 9 zostały podane niezgodnie z prawdą, SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności za skutki tych okoliczności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia objętego umową ubezpieczenia.

W przypadku podania nieprawdziwych okoliczności z winy umyślnej, w razie wątpliwości domniemywa się, iż zdarzenie ubezpieczeniowe i jego następstwa są skutkiem okoliczności podanych niezgodnie z prawdziwym stanem rzeczy.

4) w § 3 dodaje się ust. 15 w brzmieniu:

15. Przystępując do ubezpieczenia Ubezpieczony wyraża zgodę na zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej określonej w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty tj. Ubezpieczony zwalnia leczących go lekarzy w kraju i za granicą z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz wyraża zgodę na udostępnienie SIGNAL IDUNA dokumentacji medycznej z jego leczenia, w celu ustalenia prawa do świadczenia z zawartej umowy ubezpieczenia i wysokości świadczenia, a także informacji o przyczynie śmierci Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem iż powyższa zgoda ważna jest wyłącznie pod warunkiem zaistnienia zdarzenia ubezpieczeniowego.

5) w § 7 wykreśleniu ulega ust. 7, a ust. 6 otrzymuje brzmienie:

6. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia powinno być dokonane pisemnie.

6) w § 8 ust. 3 pkt a) i b) oraz ust. 4 pkt d), § 9 ust. 6 pkt a) i b) oraz ust. 7 pkt d), § 10 ust. 2 pkt a) i b) oraz ust. 3 pkt d), § 11 ust. 3 pkt a) i b) oraz ust. 4 pkt d) otrzymują brzmienie:

a) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży, jeśli uniemożliwiają one realizację podróży lub śmierć Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży,

b) szkoda w mieniu Ubezpieczonego, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego, bądź szkoda w mieniu Współuczestnika podróży, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Współuczestnika podróży, co skutkuje rezygnacją Współuczestnika z podróży,

d) otrzymanie przez Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży w trakcie ubezpieczenia wezwania do stawienia się w sądzie w okresie trwania imprezy turystycznej, jeśli obecność Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży jest obowiązkowa i uniemożliwia realizację imprezy turystycznej.

7) w § 8 ust. 4 pkt b), § 9 ust. 7 pkt b), § 10 ust. 3 pkt b) oraz § 11 ust. 4 pkt b) otrzymują brzmienie:

b) wypowiedzenia Ubezpieczonemu lub Współuczestnikowi podróży przez pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony; SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności w przypadku rozwiązania umowy o pracę (Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży) bez wypowiedzenia z winy Ubezpieczonego lub Współuczestnika podróży.

8) w § 12 ust. 2 ulega wykreśleniu, a ust. 1 pkt e) otrzymuje brzmienie:

e) zdarzeń związanych bezpośrednio z działaniem Ubezpieczonego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,

9) w § 13 ust. 3 ulega wykreśleniu, a ust. 1 pkt b) ppkt 2) oraz ust. 2 otrzymują brzmienie:

2) dokument ubezpieczenia oraz oryginał umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej wraz z warunkami uczestnictwa lub bilet lotniczy, autokarowy, promowy lub fakturę zakupu biletu lub oryginał umowy rezerwacji noclegów oraz dowody wniesionych opłat,

2. Jeżeli Ubezpieczony z powodu winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 1, SIGNAL IDUNA może zmniejszyć świadczenie w takim stopniu, w jakim

naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.

10) w § 14 ust. 1 oraz ust. 10 otrzymują brzmienie:

1. Ustalenie zasadności i wysokości odszkodowania następuje na podstawie dowodów przedłożonych przez Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego lub osobę uprawnioną, jednakże SIGNAL IDUNA ma prawo do ich weryfikacji u organizatora turystyki, agenta lub pośrednika turystycznego, przewoźnika lotniczego, autokarowego lub promowego, w obiekcie hotelarskim lub u innych podmiotów oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
10. W razie śmierci Ubezpieczonego – Uprawniony wyznaczony imiennie, zobowiązany jest przedłożyć do wglądu dodatkowo wyciąg z aktu zgonu i dokumenty stwierdzające jego tożsamość, a w przypadku braku osoby wyznaczonej imiennie – występujący o wypłatę odszkodowania Uprawniony, obowiązany jest przedłożyć dokumenty stwierdzające pokrewieństwo lub powinowactwo z Ubezpieczonym.

11) w § 14 dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

12. Zwrot poniesionych kosztów stanowiących przedmiot roszczenia następuje na podstawie oryginałów rachunków.

12) w § 15 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określone w roszczeniu, SIGNAL IDUNA informuje o tym Ubezpieczonego/Uprawnionego na piśmie, z zachowaniem terminu określonego w ust. 1, wskazując na okoliczność i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania.

13) § 16 otrzymuje brzmienie:

§ 16

Sposób rozpatrywania skarg i odwołań

1. SIGNAL IDUNA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Od merytorycznej decyzji SIGNAL IDUNA w sprawie zakresu przyznanego świadczenia lub odmowy przyznania świadczenia, Ubezpieczonemu/Uprawnionemu przysługuje prawo wniesienia odwołania do Zarządu SIGNAL IDUNA w terminie 30 dni od dnia wydania powyższej decyzji.
3. Odwołania są rozpatrywane przez SIGNAL IDUNA w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.
4. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu, w sprawach innych niż opisane w ust. 2, przysługuje prawo zgłoszenia skarg do SIGNAL IDUNA.

5. Skargi Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony może zgłaszać:
 - a) w formie pisemnej (za pośrednictwem poczty, kuriera lub posłańca) na adres:
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
ul. Przykopywa 31
01-208 Warszawa;
 - b) faxem pod numer: 22 50 56 101;
 - c) za pośrednictwem poczty elektronicznej: **reklamacje@signal-iduna.pl**;
 - d) poprzez formularz kontaktowy umieszczony na stronie internetowej SIGNAL IDUNA; **http://www.signal-iduna.pl/signaliduna/wysluj-opinie**;
 - e) telefonicznie, pod numerem 0 801 120 120 lub 22 50 56 506;
 - f) osobiście w siedzibie SIGNAL IDUNA (adres jak wyżej) lub w Regionalnym Centrum Obsługi Ubezpieczeń (dane kontaktowe Regionalnych Centrów Obsługi Ubezpieczeń SIGNA IDUNA podane są na stronie internetowej spółki pod adresem: **http://www.signal-iduna.pl/signaliduna/kontakt**) i na bieżąco aktualizowane;
6. Skarga powinna zawierać podstawowe dane kontaktowe osoby składającej skargę umożliwiające identyfikację autora i sprawny kontakt w celu udzielenia odpowiedzi (imię i nazwisko, adres, numer umowy ubezpieczenia/polis, której starga dotyczy lub numer sprawy dotyczącej roszczenia, nadany wcześniej przez SIGNAL IDUNA).
7. SIGNAL IDUNA rozpatruje skargi niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od daty ich otrzymania. Odpowiedź na skargę jest udzielana w takiej formie, w jakiej skarga została zgłoszona, bądź w formie wskazanej przez zgłaszającego skargę. W przypadku braku możliwości udzielenia odpowiedzi w powyższym terminie, zgłaszający skargę zostanie poinformowany o przyczynie braku możliwości dotrzymania terminu, o okolicznościach koniecznych do ustalenia oraz o przewidywanym terminie udzielenia odpowiedzi nie dłuższym niż 90 dni od daty otrzymania skargi.
8. O zakwalifikowaniu otrzymanego pisma, jako skargi lub odwołania decyduje treść otrzymanego pisma.
9. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego, Uposażonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Zastosowanie mają przepisy obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
10. Spory wynikające z umowy ubezpieczenia mogą być również rozpatrywane przez sądy polubowne przy Rzeczniku Ubezpieczonych oraz Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie z regulaminami tych sądów.

14) w § 17 ust. 4 oraz ust. 5 otrzymują brzmienie:

4. Jeżeli Ubezpieczony, bez zgody SIGNAL IDUNA, zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, SIGNAL IDUNA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć w takim stopniu, w jakim SIGNAL IDUNA nie może dochodzić roszczeń regresowych wobec osoby trzeciej.

5. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostaje ujawnione po wypłacie odszkodowania, SIGNAL IDUNA może żądać od Ubezpieczonego zwrotu odszkodowania w takiej części, w jakiej SIGNAL IDUNA nie może dochodzić roszczeń regresowych od osoby trzeciej.

15) w § 18 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

2. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony lub osoba składająca roszczenie mają obowiązek poinformować SIGNAL IDUNA o zmianie adresu.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

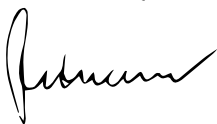
16) w całym dokumencie użyte sformułowania:

- „świadczenie” zastępuje się sformułowaniem „odszkodowanie”,
- koszty poniesione przez „Ubezpieczającego/Ubezpieczonego”, „opłaty poniesione przez Ubezpieczonego/Ubezpieczającego” zastępuje się odpowiednio sformułowaniem „koszty poniesione przez Ubezpieczonego”, „opłaty poniesione przez Ubezpieczonego”.

II.

- 1) Pozostałe postanowienia OWU nie ulegają zmianie.
- 2) Niniejszy Aneks nr 1 został zatwierdzony uchwałą nr 37/Z/2015 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 17.06.2015 r. i ma zastosowanie do umów zawartych od 18.06.2015 r.

Prezes Zarządu

Jürgen Reimann

Wiceprezes Zarządu

Agnieszka Kiełbasińska

Najważniejsze informacje dotyczące ubezpieczenia

Szanowny Kliencie,

poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje

Ubezpieczenia KOSZTÓW IMPREZY

Lp.	Rodzaj informacji
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia.
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.

nr 2

KOSZTÓW IMPREZY TURYSTYCZNEJ

IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

nr 37/Z/2015 Zarządu z dnia 17.06.2015 r.

zawarte w **Ogólnych Warunkach**

TURYSTYCZNEJ.

**Numer jednostki redakcyjnej Ogólnych
Warunków Ubezpieczenia
Kosztów Imprezy Turystycznej**

§ 8; § 9;

§ 10; § 11

§ 2 ust. 2, 6, 7, 8, 9,

13, 15, 18, 19, 23,

25, 26, 27;

§ 3 ust. 10;

§ 4;

§ 12;

§ 17 ust. 4

2) w § 3 ust. 6 – 8 otrzymują brzmienie:

6. Ubezpieczający zobowiązany jest do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed objęciem Ubezpieczonego ochroną Ubezpieczeniową oraz powiadomienia Ubezpieczonego o jego obowiązkach wynikających z umowy ubezpieczenia. OWU przekazywane są Ubezpieczonemu na piśmie lub na innym trwałym nośniku, jeżeli Ubezpieczony wyrazi na to zgodę.
7. Prawa wynikające z umowy ubezpieczenia przysługują osobie, na rzecz której zawarto ubezpieczenie. Ubezpieczony jest obok Ubezpieczającego odpowiedzialny za dotrzymanie obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia. Za zapłatę składki ubezpieczeniowej odpowiedzialny jest wyłącznie Ubezpieczający.
8. Jeżeli nie uzgodniono inaczej umowa ubezpieczenia musi zawierać: imię, nazwisko, datę urodzenia lub numer PESEL (w przypadku obywateli Rzeczypospolitej Polskiej) oraz miejsce zamieszkania Ubezpieczonego lub pełną nazwę, NIP i adres firmy, przedsiębiorstwa lub instytucji. Dodatkowo Ubezpieczający jest zobowiązany podać do wiadomości SIGNAL IDUNA, wszystkie znane sobie okoliczności mające wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, o które SIGNAL IDUNA pytał przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek, obowiązek określony w zdaniu poprzednim spoczywa zarówno na Ubezpieczającym jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek. Jeżeli SIGNAL IDUNA zawarło umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

3) w § 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

7. Ochrona ubezpieczeniowa wszystkich Ubezpieczonych kończy się z chwilą odstąpienia przez Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia.

4) § 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy SIGNAL IDUNA nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim SIGNAL IDUNA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

5) w § 13 w miejsce wykreślonego aneksem nr 1 ust. 3 dodaje się poniższy zapis nadając mu numer 3

3. O każdym zdarzeniu szkodowym Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić SIGNAL IDUNA niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty powzięcia o nim wiadomości.

6) w § 13 dodaje się ust. 4 – 8 w poniższym brzmieniu:

4. Po otrzymaniu zawiadomienia o zdarzeniu szkodowym objętym ochroną, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, SIGNAL IDUNA informuje o tym Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
5. Za pisemną zgodą Ubezpieczonego, SIGNAL IDUNA może uzyskać od podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, które udzielały świadczeń zdrowotnych Ubezpieczonemu, informacje o okolicznościach związanych z weryfikacją podanych przez Ubezpieczonego danych o jego stanie zdrowia, z wyłączeniem badań genetycznych, ustaleniem prawa do świadczenia z umowy ubezpieczenia i wysokości tego świadczenia. Za pisemną zgodą Ubezpieczonego SIGNAL IDUNA może nadto uzyskać od Narodowego Funduszu Zdrowia dane o nazwach i adresach świadczeniodawców, którzy udzielili świadczeń opieki zdrowotnej w związku z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz wysokości odszkodowania lub świadczenia.
6. W przypadku, gdy Ubezpieczony powziął informację o wszczęciu wobec niego postępowania przygotowawczego bądź wystąpienia na drogę sądową, obowiązany jest on niezwłocznie poinformować o tym fakcie SIGNAL IDUNA nawet, w przypadku gdy sam zgłosił zaistnienie zdarzenia szkodowego.
7. Ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody oraz niedopuszczenia do jej zwiększenia. Zobowiązany jest on również umożliwić SIGNAL IDUNA dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia.
8. Ubezpieczony jest zobowiązany do powiadomienia SIGNAL IDUNA S.A., czy posiada inny dokument ubezpieczeniowy niż ten wystawiony przez SIGNAL IDUNA, o takim samym zakresie ryzyka.

7) § 16 otrzymuje brzmienie:

§ 16.

Sposób rozpatrywania reklamacji, sąd właściwy do rozstrzygnięcia sporów

1. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia, będący osobą fizyczną (zwany dalej „Klientem”) może składać skargi, zażalenia i reklamacje, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez SIGNAL IDUNA (zwane dalej łącznie „reklamacjami”).

2. Reklamację można zgłaszać w następujących miejscach i formie:
 - a) pisemnie za pośrednictwem poczty, kuriera lub postańca na adres: SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., ul. Przyokopowa 31, 01-208 Warszawa,
 - b) faksem na numer: 22 50 56 101,
 - c) pocztą elektroniczną: **reklamacje@signal-iduna.pl**,
 - d) telefonicznie, pod numerem 0 801 120 120 lub 22 50 56 506,
 - e) osobiście w siedzibie SIGNAL IDUNA (adres jak wyżej) lub Regionalnym Centrum Obsługi Ubezpieczeń (dane kontaktowe Regionalnych Centrów Obsługi Ubezpieczeń SIGNAL IDUNA podane są na stronie internetowej spółki pod adresem: **www.signal-iduna.pl/signaliduna/kontakt**) i na bieżąco aktualizowane.
3. Reklamacja powinna zawierać dane kontaktowe Klienta umożliwiające identyfikację i kontakt w celu udzielenia odpowiedzi (imię i nazwisko, adres, numer umowy ubezpieczenia/polisy, której reklamacja dotyczy lub numer sprawy dotyczącej roszczenia, nadany wcześniej przez SIGNAL IDUNA).
4. SIGNAL IDUNA rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania, chyba że mają miejsce szczególnie skomplikowane okoliczności, uniemożliwiające rozpatrzenie reklamacji i udzielenia odpowiedzi w tym terminie. W takiej sytuacji SIGNAL IDUNA poinformuje Klienta, który złożył reklamację, o przyczynach opóźnienia, okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W przypadku niedotrzymania powyższych terminów rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą Klienta.
5. Odpowiedź na reklamację jest udzielana w formie papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, a na wniosek Klienta – może być również dostarczona pocztą elektroniczną.
6. Klient może też składać skargi i zażalenia na działalność Ubezpieczyciela do Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznika Finansowego, miejskiego lub powiatowego Rzecznika Konsumentów oraz innych organów zajmujących się ochroną klientów podmiotów rynku finansowego.
7. Spory wynikające z Umowy ubezpieczenia mogą być rozpatrywane przez sądy polubowne przy Rzeczniku Finansowym oraz Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie z regulaminami tych sądów.
8. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, a także przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
9. SIGNAL IDUNA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

8) W § 18 w niezmienionym brzmieniu pozostaje ust. 4, który otrzymuje numer 7 a ust. 1 – 6 otrzymują brzmienie:

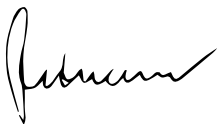
1. SIGNAL IDUNA udostępnia OWU na stronie internetowej **www.signal-iduna.pl** oraz w siedzibie SIGNAL IDUNA nieodpłatnie w formie umożliwiającej ich pozyskanie, odtwarzanie, utrwalanie i drukowanie.
2. Wprowadzenie do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od OWU wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia wysyłane są odpowiednio na adres siedziby, miejsca zamieszkania lub na adres korespondencji adresata.
4. Wszelkie zawiadomienia i zaświadczenia SIGNAL IDUNA, Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, Uprawnionego i osoby składającej roszczenie w związku z umową ubezpieczenia, powinny być składane na piśmie pod rygorem nieważności, za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym, chyba że postanowienia OWU lub umowy ubezpieczenia dopuszczają inną formę.
5. Ubezpieczony, Ubezpieczający, Uprawniony lub osoba składająca roszczenie mają obowiązek poinformować SIGNAL IDUNA o zmianie adresu.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

II.

1) Pozostałe postanowienia OWU nie ulegają zmianie.

2) Niniejszy Aneks nr 2 został zatwierdzony uchwałą nr 70/Z/2015 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 15.12.2015 r. i ma zastosowanie do umów zawartych od 01.01.2016 r.

Prezes Zarządu

Jürgen Reimann

Wiceprezes Zarządu

Agnieszka Kiełbasińska

SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

ul. Przyokopowa 31, 01-208 Warszawa
infolinia 22 505 65 08

www.signal-iduna.pl
Rzecznik Finansowy – www.rf.gov.pl